

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩΙ ΑΓΙΩΙ ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 279

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΣΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί εὐλογημένα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Φθάσαντες ἐν νηστεία, προσευχῇ καί κατανύξει τήν λαμπροφόρον καί πανέορτον ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ὑμνοῦμεν καί δοξάζομεν τήν κοσμοσωτήριον Ἐγερσιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τήν περιφανῆ νίκην τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, καινοποιεῖ τήν κτίσιν πᾶσαν καί διανοίγει εἰς τόν ἄνθρωπον τήν ὁδόν τῆς θεώσεως κατὰ χάριν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διασώζει τήν πασχάλιον ἐμπειρίαν εἰς τήν λειτουργικὴν ζωὴν, εἰς τοὺς ἄθλους τῶν Ἁγίων καί τῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως, εἰς τήν ἐσχατολογικὴν ὁρμὴν τοῦ μοναχισμοῦ, εἰς τήν ἐξαγγελίαν τοῦ Εὐαγγελίου «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», εἰς τήν θεολογίαν καί τήν δοξολογικὴν τέχνην, εἰς τήν καλὴν μαρτυρίαν τῶν πιστῶν ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τόν πολιτισμὸν τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀλληλεγγύης, εἰς τήν ἀμετακίνητον βεβαιότητα ὅτι τό κακόν δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Ἡ Ανάστασις τοῦ Κυρίου βιοῦνται ὡς χριστοδώρητος ἐλευθερία, ἡ ὁποία ἐμπνέει, τροφοδοτεῖ καί ἐνισχύει τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τόν ἀγῶνα τόν καλόν δι' «ὄσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὄσα σεμνά, ὄσα δίκαια, ὄσα ἀγνά, ὄσα προσφιλῆ, ὄσα εὐφημα»¹, ὑπενθυμίζουσα εἰς πάντας ἡμᾶς ὅτι ἡ πορεία πρὸς τήν Ανάστασιν εἶναι ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένη μέ τόν Σταυρόν. Ἡ σταυροαναστάσιμος εὐφροσύνη ἔσωζε τόν λαόν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ταυτίσεις μέ τό πνεῦμα τοῦ κόσμου τούτου, καί ἐν ταύτῳ τόν προεφύλαττεν ἀπὸ τήν ἄγονον κλειστότητα καί μίαν πνευματικότητα ἄνευ δυναμισμού καί ἐλπιδοφόρου πνοῆς. Ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν, ἐν Χριστῷ σταυρωθέντι καί ἀναστάντι δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκυρώνει καί σήμερον ὅλα τὰ ἀνοικεῖα ἀφηγήματα περὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἠθους ὡς «ἠθικῆς τῶν ἀδυνάτων», τῆς δῆθεν ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, τοῦ ἀσκητισμοῦ, τοῦ Κυριακοῦ «ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ»² καί ἄλλων ἀρχῶν καί στάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τόν πυρῆνα τῆς ταυτότητός μας. Οὐδέν ἀναληθέστερον αὐτῆς τῆς προσεγγίσεως τοῦ ἠθους τῆς Χριστιανοσύνης, τῆς «οὐ ζητούσης τὰ

¹ Φλιπ. δ' 8.

² Ματθ. ε', 39.

ἐαυτῆς» θυσιαστικῆς ἀγάπης, τῆς συνυφασμένης μέ γενναιότητα, θάρρος καί ὑπερκεικτικήν αὐθεντικότητα. Τό Πάσχα εἶναι ὕμνος εἰς αὐτήν τήν ἐλευθερίαν, τήν «δί' ἀγάπης ἐνεργουμένην»³ πίστιν, ἡ ὅποια δέν εἶναι ἰδικόν μας κατόρθωμα, ἀλλά χάρις καί ἄνωθεν δωρεά καί βιοῦται εἰς τά ἅγια μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί εἰς τό «μυστήριον» τῆς διακονίας τοῦ πλησίον. Ὅντως, «ἡ εἰς Θεόν ἀγάπη, τοῦ εἰς ἄνθρωπον μίσους παντελῶς οὐκ ἀνέχεται»⁴.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τό «ἄλας τῆς γῆς», τό «φῶς τοῦ κόσμου», ἡ πόλις, «ἡ ἐπάνω ὄρους κειμένη», ὁ λύχνος, ὁ «ἐπὶ τῆν λυχνίαν»⁵, δίδει ἐμπράκτως ἐν τῷ κόσμῳ ἐνώπιον τῶν σημείων τῶν καιρῶν τήν μαρτυρίαν περὶ τῆς ἐλθούσης χάριτος καί «τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος»⁶. Ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως ἡχεῖ σήμερον ὡς Εὐαγγέλιον εἰρήνης, καταλλαγῆς καί δικαιοσύνης. Ὁ πόλεμος, τό μῖσος καί ἡ ἀδικία ἀντιστρατεύονται τά θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀρχάς, διὰ τήν πραγμάτωσιν καί ἐδραίωσιν τῶν ὁποίων προσεύχεται καί ἐργάζεται καθ' ἡμέραν ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῷ φωτί τῆς Ἀναστάσεως, δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὑπέρ τῶν θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν ὀρφανῶν, τῶν θρηνοῦσῶν τά τέκνα τῶν μητέρων, ὑπέρ πάντων ὄσων φέρουν εἰς τό σῶμα καί τήν ψυχὴν τῶν ἐνεργήματα τῆς ἀνθρωπίνης σκληρότητος καί ἀναληθσίας. Τό «Χριστὸς Ἄνεστη» εἶναι ἄρνησις καί καταδίκη τῆς βίας καί τοῦ φόβου καί πρόσκλησις εἰς βίον εἰρηνικόν. Ὁ πόλεμος παράγει ὄδυρμόν καί θάνατον· ἡ Ἀνάστασις νικᾷ τόν θάνατον καί χαρίζεται ἀφθαρσίαν.

Ἐνώπιον τῶν καθημερινῶν εἰκόνων τῆς βαρβαρότητος τοῦ πολέμου, ἡ Ἐκκλησία διακηρύσσει γεγονυῖα τῆ φωνῆ τῆν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου τοῦ κάθε συγκεκριμένου ἀνθρώπου ὅπου γῆς, καί τό χρέος τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς, καί καλεῖ ὅπως «γνωρίσωμεν ἡμῶν τό ἀξίωμα, τιμήσωμεν τό ἀρχέτυπον, γνῶμεν τοῦ μυστηρίου τήν δύναμιν καί ὑπέρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανε»⁷. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀποκατάστασις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τήν προαιώνιον κλίσιν του. Ὡς «ἀπαρχὴ ἄλλης βιοτῆς αἰωνίου» θεραπεύει τά ἀλλοτριωτικὰς σχέσεις καί ἐγκαθιδρύει τήν εἰρήνην «τὴν ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν»⁸, ἡ ὅποια ἐμπερικλείει τήν ἐγκόσμιον καταλλαγὴν καί εἰρήνευσιν.

Θεοκινήτως ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τήν συμπλήρωσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας τιμῶμεν ἐφέτος, ὑπεγράμμισε τό καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας «νά ἐπικροτῆ πᾶν ὅ,τι ἐξυπηρετεῖ πράγματι τήν εἰρήνην (Ρωμ. ιδ', 9) καί ἀνοίγει τήν ὁδόν πρὸς τήν δικαιοσύνην, τήν ἀδελφοσύνην, τήν ἀληθῆ ἐλευθερίαν καί τήν ἀμοιβαίαν ἀγάπην μεταξύ ὄλων τῶν τέκνων τοῦ ἐνός οὐρανοῦ Πατρός, ὡς καί μεταξύ ὄλων τῶν λαῶν τῶν ἀποτελούντων τήν ἐνιαίαν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν»⁹.

Τό Ἅγιον Πάσχα εἶναι ὀλόκληρος ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς μας, ὁ πυρὴν τῆς εὐσεβείας μας. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι καί ἡ ἰδική μας Ἀνάστασις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προτύπως δέ καί πρόγευσις τῆς «κοινῆς τῶν ἀνθρώπων ἀναστάσεως» καί τῆς

³ Γαλ. ε', 6.

⁴ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια περὶ ἀγάπης*, PG 90, 964.

⁵ Ματθ. ε', 13-15.

⁶ Α' Πέτρο. γ', 15.

⁷ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Λόγος Α'*, *Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καί εἰς τὴν βραδυτῆτα*, PG 35, 397.

⁸ Φιλιπ. δ', 7.

⁹ Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, Γ', 5.

ἀνακαινίσεως ὀλοκλήρου τῆς δημιουργίας. Κατηυγασμένοι ὑπὸ τοῦ ὑπερλάμπρου φωτός τοῦ προσώπου τοῦ Αναστάντος Χριστοῦ καὶ δοξάζοντες ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς τὸ ὑπεράγιον ὄνομα Αὐτοῦ, τοῦ Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης, τοῦ ὄντος μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁰, εὐχόμεθα «Καλήν Ανάστασιν», πλήρη θείων δωρημάτων ὀλοκλήρον τὴν πασχάλιον περίοδον καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν, ἀναφωνοῦντες τὸ κοσμοχαρμόσυνον «Χριστὸς Ανέστη! Ἀληθῶς Ανέστη ὁ Κύριος!»

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκς'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Αναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Αναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

¹⁰ Ματθ. ιη', 20.